

A TENGERPART

NAPILAP.

IV. évfolyam.

FIUME, szerda, 1907. október 16.

232. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

RIVA SZÁPARY, ADRIA-PALOTA.

TELEFON 875. SZÁM.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos polt sorja 40 fillér.

A „POLITIKA PRATICA.”

Abból a tollból, a mely *A Tengerpart* részére tegnap *Timeo Danaos* címen egy autonom irredenta felfogású vezércikket írt, ismét kaptunk egy cikket, a melyben ugyszólván folytatja elmékedéseit az olaszság és a kormányzó között létre jött békéről. A cikket ismét azon mód közöljük — magyarra átültetve — ahogy azt kaptuk. A cikkirő azon elkeseredésében, hogy a béke, amelyben nem bizhatik olasz szempontok érdekében, megkötött, szabad folyást enged magyarellenes érzelmeinek. De mégis közlé tesszük — epistola non erubescit — mert ezek a sorok híven festik azoknak az érzelmeit is a kik belementek — a csufos békébe, amelylyel alaposan lenyelette velük a kormányzó a békát. . . .

Van egy autonompárti vezérember, akinek alaposan sikerült egy ideig a saját sorsát a párt sorsával egybekapcsolni. Ebbeli sikereket még ma is tud szerezni, aminek ime, ez a most megkötött béke a legszebb bizonyítéka. A sok szó közül, amik a béke előtt és után elhangzottak, egy olyan hangot se hallottunk, amely azt mondhatta volna, hogy ez a béke haszon a pártra nézve, nagy haszna lesz a jövőben. Nem, erről nem esett szó, mert olyan képtelenül már nem hazudhatunk, s annyira még saját magunkat se merjük ámitani. Így megszereztünk egy békét, amiről még nem tudják sokan, hogy mire jó?

Néhányan azonban mégis tudjuk. Azok, akik keresztül-kasul ismerik azt a mi „elvarátunkat”, aki az ő sorsához hozzá láncolta a párt sorsát. Ez az ember nem régen a következő kijelentést tette:

— Elég volt már az eddig „céltalan” politikából. A *praktikus politikát* fogom megkezdni . . .

És ez a *praktikus politika*, vagy ahogyan olaszul mondatot eredetileg, a „politica pratica” meg is kezdődött — és azóta a szögön lóghatnak a párt összes programpontjai, mint a híres magyar bihari pontok, amiket azonban egy kissé eszelebb ember akasztott szögre. A most megkötött béke szintén egy mozaikja ennek a „politica pratica”-nak, aminek a *praktikus oldalát* nem a párt fogja látni, ha ugyan nem akarja az ő sovány diadalai közé iktatni annak az egy embernek az anyagi emelkedését.

Hogy nyiltabban beszéljünk, az az egy ember a parlamenti alkotmánypárt tagja. Jól tudjuk, hogy ott a legutolsó helyet foglalja el, s miként otthon lármás mer lenni, ott mukkan-ni sem mer. Ez a „politica pratica”-hoz tartozik. A jelenlegi kormányzó szintén tagja annak a parlamenti alkotmánypártnak s így ennek az autonompárti férfiúcskának nagyon kényelmetlen helye van abban, ami előbb utóbb ártalmára válhatott volna, kivált abban az esetben, ha a parlamentet időközben feloszlatják.

Hogy pedig ez a kényelmetlen helyzet be ne következhesék, az egész autonompártunk-

nak sarut kellett oldania a kormányzónak általunk szív szerint soha el nem ismert politikai főnhatósága előtt Fiume felett. Mert közeledik mértőldes lépésekkel az a keserű idő, amikor az általános választói jog beköszönő hajnalával fölöszlatják a magyar parlamentet s akkor igazán *praktikus befolyása* lehet az alkotmánypárti kormányzónak Fiumében. Egy körülményt azonban eltévesztenek szem előtt sokan. Azt, hogy akkor már nem leszen pártközi megegyezés és a függetlenségi párt éppen úgy küzdhet Fiumében Kossuth eszméivel, mint az alkotmánypártiak az ő szánalmasan lejáratot hatvanhetes gondolatukkal . . . De az alkotmánypárt támogatását birni még mindig több, mint nem birni egy párt támogatását sem. És még e mellett is kérdés marad, vajjon bolond lesz-e még egyszer az alkotmánypárt, hogy ne a szája-ize szerint választasson Fiumében, ha az e kerületben lefolyó választás sorsa megint az ő kezébe kerülne — véletlenül.

Ilyen *praktikus célokért* kellett tehát a pártnak elfogadni a *feltételek nélkül való* szegyenletes békét. A magyarok mindent nyertek vele, mi mindent veszítettünk vele. Mert csak nem hihető, hogy a kormányzó elárulná nemzete ügyét? De azt én, igenis felmerem tételni, hogy a mi közölünk való ember, a *praktikus céljaiért* a mi ügyünket is elárulja, ha az érdeke ezt kezdi megkövetelni.

Fiume önállóságán ezzel az árulással mélységes sebet ejtettünk. Az autonómiánk délibáb-valósága csak a bolondoknak való, hogy elhiggyék, hogy van a kezünkben hatalom. Ami kevés önállóságunk pedig csakugyan van, annak kezelését rábíztuk azokra, akik ezt a saját „*praktikus politikájukra*” használják fel.

Elvégre azonban — *élni kell*, s ezt a tért elfogadhatjuk párt és nemzetiségi különbség nélkül.

A kormányzóval megkötött békénk ezen kívül még egyebekben is káros reánk. Nekünk még keveset ér az ő személyével fennálló jó viszonyunk, amikor a mi politikai és adminisztratív működéseinkben örökös ellenségül továbbra is ellenségül találjuk velünk szemben a magyarokat. Mi leszereltünk egy ellenség előtt, amely nem akarja fegyverét lerakni. A kormányzó mint ennek a seregnek a vezére mutatkozott nálunk. Pedig az a sereg egyelőre még *vezér nélkül* folytatja guerillaharcát ellenünk, amely itt-ott rést is tud ütni egyik-másik érdekünkön. Így könnyű volt a kormányzónak tőlünk azt kívánni, hogy rakjuk le a fegyvereinket. Rekompenciációul azonban nem gondoskodott arról, hogy a fegyverletétel Fiume minden harcban álló faktoránál bekövetkezzék. Vagy lehet e nélkül béke? . . .

Vagy békének nevezzük azt, hogy csak bennünket üthessenek, mi pedig senkit se bántassunk? Ezt a tragikomikus szituációt értjük a „politica pratica” szempontjából, de nem tudjuk megérteni a *béke* cégére a latt.

Sajtóhiba.

Amikor az autonompárt nagy lelki megerősítés és a kormányzó néhány gyomor-csepp bevétele után megkötötték egymás közt a békét, egy olasz ujságíró cikkének ezt a címet adta:

Lenyeltük a békét!

Nagy volt azonban az elkeseredésük, amikor a lap megjelenése után, egy boszszantó sajtóhiba révén így festett a sor:

Lenyeltük a békát!

Egyébként — ez nem is sajtóhiba!

— A „*horvát*” Fiume. Az „*Agramer Tagblatt*”, ez a kivénült ősz magyarfaló ujság ma Fiuméről vezércikkezik. A horvát Fiuméről, amelyhez *szertint* Horvátországnak több a jussa, mint Magyarországnak. A vezércikk hozzászan plemizál a fiumei képviselő beszédében foglalt s a horvátokat érintő momentumokkal. A deputató beszéde nem érdemelte meg, hogy magyar nyelven is nyomdafestékhez jusson. Már a zágrábi lappal másképpen vagyunk. Mert érdekel bennünket az, hogy miképpen vélekedik a horvát sajtó Fiuméről. Magáénak vallja-e vagy nem. Hogy a magáénak fogja vallani, azt előre sejtettük, mikor a cikk olvasásába belefogtunk.

Az „*Agramer Tagblatt*” azonban tovább megy és azt mondja, hogy Fiume nem lehet el a horvátok nélkül. Hogyha Fiuméből a horvátok kivonulnának, ez a kikötőváros, a melyet a horvát lap következetesen a mi Fiuménk címen emlit, elpusztulna éhen, szomjan. Aztán meg is okolja, hogy ez miért következzen be. Fiume ugyanis a magyar államvasutak mentén fekvő horvát községekből szerzi élelmi szerét s ha ezeket elzárják Fiume elől, mehetnének koldulni Szusákra egy kis élelemért.

A kis naív nem gondolt úgy látszik arra, hogy a tenger mentén fekszik Fiume, valamint arra, hogy az ország bármelyik részéből legalább oly elcsón lehetne ellátni a fiumei piac élelmiszer szükségletét. Ami pedig az „*Agramer Tagblatt*”-nak azt a kijelentését illeti, hogy Fiume nem válhatik magyarrá, szintén megcáfolhatjuk. Ime, a helyes iskolapolitika révén ma már ott tartunk, hogy a fiatal fiumei generáció bírja a magyar nyelvet s ha érzelmeiben is megváltozik, ez a város egy csapásra magyarrá leszen. Hiszen Fiume lakosságának egy ötödét ma már magyarok képezik. Ében a pontban is téved a német-horvát lap. Mert helyes magyar kormánypolitikával Fiume tíz év alatt oly magyarrá lehet, hogy az Alföld sok városa megirigyelheti.

Az *amerikai kivándorlás*. Newyorkból jelentik nekünk, hogy a magyarországi bevándorlók száma ismét rohamosan emelkedik! A múlt héten *kétezernyolcszázkilencvenheten* érkeztek hazulról a newyorki kikötőbe, köztük 524 magyar, 1547 tót, 276 német, 378 horvát és 172 román.

A tárgyalóteremből.

Fölmentett gyilkos leány.

A nagylelkű esküdtek. — Csodák csodája. — Ez se történt még Fiumében. — Ováció a gyilkos leánynak. ▶

Sápadt, vértelen testű varróleány került tegnap a fiumei esküdttörvényszék elé. A halványképi varróleány meggyilkolta a rendőrség szemeláttára egy ártatlan tizenhét éves fiút, aki a mechanikus pályán volt, szüleinek, testvéreinek szemfényére, reményére. Ez a szegény fiú beleszeretett a halványarcú varróleányba, esztelenül, nem gondolva semmire. De mit is gondolhatott tizenhét éves fejével. A leány éppen olyan idős, mint ő, csak nem lesz komoly dolog ebből az ifjúkori szerelemből. Mégis az lett. Hogy miért, arra talán felesleges kiterjeszkednünk, hiszen erről kimerítően beszámoltunk a tegnapi délelőtti lefolyt törvényszéki tárgyalásról szóló jelentésünkben. Nem jelentést írunk most az esetről. Csupán csak reflexiókat a tárgyalóteremben, ahol tegnap egy nagyon különös, szomorú tragédia epilógusa játszódott le.

Antonini Helén tehát meggyilkolta egy ártatlan fiatal embert. A gyilkosságot előre megfontolta, mert amikor a rendőrségre készülődött, konyhakést rejtett ruhájába. A rendőrségre megidézték ugyancsak akkorra Alazetta drogúját, a leány régebbi szeretőjét, aki szakítani akart vele azért, mert Giliberto révén megtudta, hogy a leány nemcsak neki, hanem a fiatal mechanikusnak is árulja bájait. Giliberto szóval valahogy kiszalasztotta szájából, hogy ő is viszonyt folytat a varróleánnyal. Ez volt minden bűne, amit az a tény fedez, hogy a szegény fiú lelki kényszerűségéből, presszió alatt ismerte be nyíltan, a leány előtt is Alazettának, hogy viszonya volt az ő kedvesével. Antonini ezért állott bosszút a szegény Giliberton. Ezért döfte kését a fiatal fiú testébe. Egyéb momentuma a gyilkosság tényének nincsen. A cselekedet után azonban érdekes dolgok következtek.

Mikor a gyilkos leányt fölvezették a rendőri fogház egyik cellájába, nagyon cinikusan viselkedett. Erőltetve kacagott. Azt kiabálta egyre, hogy ő boldog, hogy azt a fiatal embert leszúrta. Egy negyed órára rá e sorok írója már szemtől szemben állott az elvetemült leánnyal.

Megvallom, sohasem beszéltem még gyilkossal a tett elkövetése után. Mikor engedelmet kaptam arra, hogy beszélgetést folytathassak az elvetemült gyilkos leánnyal s a rendőri épület lépcsőzetén fölfelé mentem, azon gondolkodtam, hogy minő lehet a tizenhétéves gyilkos leány lelki állapota ebben a pillanatban. Azt gondoltam, hogy feldult kedélyvel, szinte dühöngve fog elém toppanni, majd őrlöngve elkezd sírni, töprenkedni, mint aki szánja-bánja a tettet, mint aki a gyilkosságot minden előre megfontolt szándék nélkül követte el. Nos, csalódtam föltevéseimbem.

Mikor a rendőri fogház felügyelője fölnyitotta azt a cellát, amelyben Antonini Helén volt elzárva s a foglyót a nevének szólította, bámulatos elevenséggel, erőltetett mosollyal két ugrással kint termett egy bakfis arcú sápadt leány, akin mindent elárultak az arcvonásai, csak azt nem, hogy ez a nő még csak egy negyedárával ezeltől gyilkolt.

Kérdéseket intéztem hozzá, amelyek meg sem érdemlik, hogy megemlítsen. Ugyanazt mondotta amit tegnap az esküdteknek, csak megfontoltabban és kevesebb őszinteséggel. Mert ez a leány nagyon őszinte volt az esküdtekkel szemben. Mindent elmondott, semmi lényeges dolgot el nem titkolt.

Az ügyész ur nem fogta a szigorú végén a dolgot. Még a vádja is csak szándokos ember öléstől szólt, előre megfontoltsággal súlyosbitva. Szóval említés sem történt a gyilkosság

vádjáról. Antonini Helén azonban súlyosbíttani látszott a maga ügyét, amikor nem tagadott semmit. Azt hitte mindenki, aki a tárgyalást végighallgatta, hogy négy esztendei fogház, sőt akadtak olyanok, akik hetet ígértek a fiatal gyilkos leánynak. Mert hiszen semmi sem szólt a mentésére. Ha Alazetta lett volna a meggyilkolt és nem a szegény, szerencsétlen Giliberto, másképpen állott volna a ügy. Igazában mindenki csak arról győződhetett meg, hogy végtelenül gonosz lélek lakozik ebben a fiatal leányban.

Aztán megjött az ítélet. A király nevében. Az esküdtek verdiktje alapján a varróleányt fölmentették, minden bűne ellenére is. Mert azt nem fogja egy esküdt sem eltagadni, hogy ebben az esetben volt egyetlen egy cnyhító körülmény. Hiszen ez az elvetemült nő még a tárgyalás során sem vesztette el a cinizmusát, semmi megbánás nem nyilvánult meg a viselkedésében. Aztán meg nem mondhatja egy esküdt sem, hogy ez a nő jogosan gyilkolta meg azt a reményekre jogosult ártatlan ifjú embert.

Mikor az ítélet elhangzott, éljenzés, taps, lelkes örömiadal hangzott föl a karzaton. Fiume szartorellái az öröm mámorában usztak s a tárgyalóteremben látni lehetett, amikor többen összebujtak s azt vitatták, hogy ez az igazság.

Ítéletet bírálni polgárembernek legalább is nem illik. De azért szabad. Nem akarunk erről az ítéletről semmi véleményt mondani. Mi csak az esküdtek eljárását tettük szóvá, a mely ez esetben egyáltalán nem volt helyes. Hiszen látjuk, hogy hová vezetnek Magyarországon a gyilkosok folytonos fölmentései. Ma holnap oda jutunk, hogy felülkerekedik az a hit, hogy csak lopni nem szabad, de gyilkolni igen, mert hiszen az esküdteknek a szíve oly könnyen megpuhítható. Az Antonini Helén esete ezt juttatja az eszünkbe.

UJDONSÁGOK.

— **A hangversenyegyesület estéje.** A fiumei hangversenyegyesület, amely Kocian közreműködésével nemrég kezdette meg az ideai hangversenysorozatot, most a híres *Füredi* testvéreket és *Benkő* Miksát nyerte meg egy föl-lépésre. A hangversenyen játszani fog *Füredi* József primhegedűt, *Füredi* Sándor secondhegedűt, *Füredi* Henrik violát, *Füredi* Sámuel violoncellon és *Benkő* Miksa zongorán. A hangverseny *é. hó 18-án pénteken este fél kilenc órakor* lesz a *Corsia* Deák-szálló nagytermében. A hangverseny műsora a következő:

1. *Jámbor*: Quartett két hegedű, viola, violoncello. All. con. brio — Lento e mesto — all scherzando-Finale.

2. *Weber Taussig*: Felhívás táncra. *Chovan* K. Magyar impressziók. Zongorán játszsza *Benkő* Miksa.

3. *Tschoikowsky*: Szomorú dal. *Popper* Parantella. Violoncellon játszsza *Füredi* Sámuel.

4. *Vieuxtemps*: Hangverseny hegedűre. Játszsza *Füredi* Sándor. *Beethoven*: „Szerenád” hegedű, viola és violoncello.

— **Dinamit töltény a vasuti vágányok között.** *Balpatáky* Zsigmond állomásfőnök tegnap délelőtti dinamittöltényt talált az állomáson, a vasuti sínek között. A dinamittöltény tizenkét centiméteres volt s úgy látszik valamelyik vonatnak a szétrobbanására tették oda. Az állomásfőnök átadta a töltényt a rendőrségnek, amely megindította a vizsgálatot.

— **Vagdalkozó katonatiszt.** Abbáziában nagy feltűnést keltett egy vadászszázados viselkedése, aki reggel behatolt *Schuk* Ferenc mérnök lakásába, kivont karddal és töltött revolverrel és ott kardjával a mérnök fejére egy hatalmas vágást mért. A lakásban lévők csak nagynehezen tudták lefegyverezni a dühöngő tisztet, akinek a kardját is elvették és a fiumei térparancsnokságnál helyezték letétbe. A százados különös viselkedésének magyarázata az, hogy a napokban lovagias ügye támadt a mérnökkel, de nem várta meg míg az megnevezze megbízottait. A mérnök és százados között egy asszony miatt merült föl az ellentét. Mind a ketten udvaroltak neki s úgy látzik, hogy a százados ezért követte el ezt a cseppet sem katonáemberhez méltó merényletet. Mint értesülünk, a katonai hatóság megindította a vadászszázados ellen a vizsgálatot s így el fogja érni méltó büntetését.

— **A fiumei közönségről.** Annak idején közöltük Balla Kálmán színigazgatónak egy hozzánk intézett levelét, amelyben azzal vádolta a fiumei közönséget, hogy nem bírja támogatni a magyar színművészetet. A levélre *Szendrei* Mihály aradi színigazgató, aki az előző években Fiumében játszott a társulatával, válaszolt a „Pesti Hírlap”-ban, kijelentve, hogy a fiumei magyar közönség eddig minden esztendőben pártolta az itt működő társulatot s így nem érdemli meg a vádat Balla részéről. Balla Kálmán mint érdekelt fél válaszolt *Szendrei*nek s következőket írta a „Pesti Hírlap” szombati számában.

Tisztelt szerkesztő ur! Becses lapjának október 9-iki számában *Szendrei* Mihály színigazgató ur nyilatkozatára legyen szabad, mint érdekelt félnek, nekem is „nyilatkoznom.” v. s. cikkében tárgyilagosan ismertette a fiumei viszonyokat s minden szava szent igazság, amit már *Szendrei* ur nyilatkozatáról nem mondhatok el. Könnyű volt neki és az általa említett kollégáimnak Fiumében prosperálni, — mert nem ők tartották el társulataikat, hanem a Magas kormány, aki nekik nemcsak ingyen utazást, felszereléseiknek ingyen szállítást, nagy készpénzsubvenciót adott, hanem specialiter *Szendrei* urat azon különös kegyben részesítette, hogy mint igazgató, egy iskolában teljesen ingyen lakást is kapott. Sajnos én ezen kedvezményekből semmit sem kaptam s a fiumei színészetet a magam zsebéből kellett el-tartanom. Nem hiszem, hogy *Krecsányi* Ignác érdemes kollégám, aki először és tényleg legdrágább társulattal volt lenni Fiumében, — aláírta *Szendrei* urnak azt az állítását, hogy nagy haszonnal hagyta volna el Fiumét. — Ami pedig társulatom nagyságát és drágaságát illet, arról bárki a „Színészek Lapja”-ban megjelent statisztikából könnyen meggyőződést szerezhet, hogy az én társulatom a legnagyobb és legdrágább az összes vidéki társulatok között. Nem szokásom a dicsekvés, s ha *Szendrei* ur nem vállalkozott volna a fogadatlan próká-tár szerepére, mindezekről nem szóltam volna egy szót sem, de így kénytelen vagyok vele, annál is inkább, mert tudom, hogy az a fiumei közönségnek szóló émelgős hielzés csak azért van, mert ő szeretné Fiumét megszerezni. Szerkesztő urnak kész hive *Balla* Kálmán, a pozsonyi színikerület igazgatója. — A nyilatkozatra csak az a megjegyzésünk, hogy aki támogatást kér a fiumei közönségtől, az olyan előadásokat produkáljon itt, aminők a támogatást kiérdemlik. A rossz cipőt nem veszi meg az ember. A rossz szintársulatot pedig nem hallgatja meg.

— **Hajóbalesetek statisztikája.** Az Angolországban most kiadott statisztika szerint az 1906. év folyamán az angol kereskedelmi tengerészetben alkalmazva volt 242,990 ember közül 945, vagyis 0.39% vesztette életét hajóbalesetek alkalmával. Ezenkívül 124 utas lett a katasztrófák áldozata. — Ezen áldozatokhoz hasonlóan kedvezőket másfél évtized alatt nem mutathatott fel a londoni statisztika. A legnagyobb veszteség emberéletben 1891-ben konstataitott, a mikor 218,247 tengerész közül 1918 vagyis 0.86% és ezenkívül 582 utas vesztette életét, valamint 1894-ben, a mikor 217,794-ből 1878 tengerész (0.88%) és 1197 utas lett a tengeri balesetek áldozatává.

— **Fenicse szinkör.** A velencei dialektusban beszélő olasz vigjátéktársaság tegnap fejezte be fiumei vendégszereplését. Holnap már a bécsi operettársulat játézik a Fenicseben s ez alkalomból, mint már jelentettük, Strauss „Walzerstraum” című operettje kerül színre.

— **Felhívás.** A vasutas szövetség fiumei fogyasztási szövetkezetének igazgatósága a következő felhívást bocsátotta ki:

Szövetkezetünknek az a törekvése, hogy tagjai számára megélhetést minél olcsóbbá tegye, mindenki előtt ismeretes. Ezt a célt szem előtt tartva, az eddig is oly fényesen bevált és immár nélkülözhetetlen fogyasztási szövetkezetünk újabb egy *husáru*da felállításán fáradozik, hogy a tagok részére jó minőségű izléses és tisztán kezelt olcsó húst áruljon. Most, amidőn eme törekvésünk nemsokára a megvalósulás stádiumába jut, mintegy tájékoztatóképpen felszólítjuk tagtársainkat, hogy legkésőbb folyó hó 20-ig nyilatkozzanak írásban arról, hogy hány kilogramm a heti husszükségletük. Bizonyosak vagyunk abban, hogy a mindnyájunkat egyaránt érdeklő vállalkozást tagtársaink méltányolni és támogatni fogják. *A fiumei máv. fogy. szövetkezet igazga. ósága.*

— **Halálos szerencsétlenség.** Halálos szerencsétlenség történt tegnap este a kikötőben. Mataitz István 23 éves zalamegyei munkás, aki a „Lavaine” angol gőzösön a szénrakogásnál dolgozott, lezuhant két méternyi magasságról a Barross molóra. Az előhívott hatósági orvos már csak a halált konstatálhatta. Mataitz holttestét a terzatói temető halottskamrájába szállították.

— **Dróttalan táviró a oceánon át.** Az olasz lapok azt a szenzációs hírt kapják Londonból, hogy a jövő hétfőn megkezdődik a rendszeres Marconi-féle dróttalan táviró-szolgálat az Atlanti oceánon át. A táviratokat egyelőre Kanadán keresztül expediálják, de a társaság reméli, hogy rövid idő múlva meglesz az egyenes szolgálati összeköttetés az Egyesült-Államok és a Cornwalli állomás között. A társaság egy perc alatt harmincöt szónyi gyorsaságra számít; ezt az átlagot érték el ugyanis az utolsó három hónap alatt tett kísérletek alkalmával.

— **Ragadós betegségek.** A városi egészségügyi hivatalnál a következő ragadós betegségeket jelentettek e hó 7-től 13-ig: bárányhimlő 3, vörheny 5, szamárhurut 1. Ez idő alatt két haláleset fordult elő, amit vörheny okozott. Ezekon kívül 3 vörhenybeteg Szuzsáról importáltak a városi kórházba.

TÁVIRAT. ■ TELEFON.

A király állapota.

A kiegyezés a parlament előtt.

Egyetemi ifjak tüntetése.

Széchenyi gróf és a Wanderbilt leány.

Nagy tűz Bécsben.

Elitelt szélhámos.

A marokkói mészárlás.

Az osztálysorsjáték huzása.

A király állapota.

BÉCS, okt. 15. A király ma jobban érzi magát s a reggeli jó étvágyal fogyasztotta el. Orvosának kijelentése szerint láza elmúlt s az éjszakát nyugodtan töltötte. Mikor reggel a király felkelt, az udvari orvos megkérdezte, hogy miképpen érzi magát. A király erre azt válaszolta, hogy sokkal jobban mint tegnap.

A kiegyezés a parlament előtt.

BUDAPEST, okt. 15. Politikai és pénzügyi körökben nagy érdeklődéssel néznek a képviselőház holnapji ülése elé, amikor *Wekerle* Sándor miniszterelnök elő fogja terjeszteni a

kiegyezés komplexumát. Bank és kvóta előterjesztés nem lesz, de ebben a kérdésben a miniszterelnök kimerítő nyilatkozatot fog tenni. Azt már biztosan tudni vélik, hogy a magyar kvóta emelkedik benne.

Egyetemi ifjak tüntetése.

BUDAPEST, okt. 15. Nagy tüntetés volt tegnap *Pickler* Gyula dr. egyetemi tanár ellen, a pécsi kongresszuson a szabad tanítás mellett történt állásfoglalása miatt. A szocialista diákok a tanár ellen tüntetőket a teremből ki dobták, majd *Pickler* kocsijából a lovakat kifogták s maguk tolták a kocsit a társadalomtudományi egyesület helyiségéig. A tüntetésnek a rendőrség vetett véget.

Széchenyi gróf és a Wanderbilt leány.

LONDON, okt. 15. Nagy szenzációt kelt az a hír, hogy *Széchenyi* gróf és *Wanderbilt* leányának házasságából semmi sem lesz. A házasság elmaradásának oka a *Wanderbilt* fivérek ellenkezése, akik sehogy sem tudnak beletörődni abba, hogy nőverük magyar magánshoz menjen férjhez.

Nagy tűz Bécsben.

BÉCS, okt. 15. A közeli Altstadtban az elmúlt éjjel nagy tűz volt. 50 ház leégett. *Tizenkét ember súlyosan megsebesült.* Száz család hajléktalanná lett.

Elitelt szélhámos.

BUDAPEST, okt. 15. A királyi kuria ma *Licsbahn* József földbirtokost tizennégy napi fogházra ítélte Papp János és neje nevere elkövetett váltóhamisítás miatt.

A marokkói mészárlás.

PÁRIS, okt. 15. Tangerből érkezett jelentés szerint a bennszülöttek borzalmas mészárlást vittek véghez az európaiak között. A részletek hiányoznak.

Az osztálysorsjáték huzása.

BUDAPEST, okt. 15. Az osztálysorsjáték mai huzásán tizenötezer koronát nyert a 11,160 számú sorsjegy. A tízezer koronás nyereményt a 15,212 számú sorsjegy ütötte meg.

Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a „Globus” hírlapelarusító üzletben, Vincenzo de Domini-utca. — Az Ivancich-féle hírlapelarusító üzletben. — A m. kir. dohánygyártózsóban, Piazza Elisabetta. — Capudi Romualdo likőruzetében, Deák Corso. — Devescovich Giov. trafikban, Riva Szapary. — Barbis Giov. trafikban, Via Adamich és kiadó hivatalunkban Adamich-ter 3., III. em.

Egyedüli magyar konyha Fiumében.

MAGYAR VENDÉGLŐ

Szapary rakpart
az Adria-palota mellett.

● VENDEGSZOBÁK OLCSÓ ÁRBAN. ●

Felelős szerkesztő: Murai Jenő.

Szerkesztő: Korcsmáros Nándor.

Kiadótulajdonos:

„A TENGERPART” lapkiadó vállalat.

Stenografia - Gyorsírás!

Van szerencsém b. tudomására hozni mindazoknak, kik a gyorsírás iránt érdeklődnek (különösen diákoknak), hogy egy magyar gyorsírói kör megalapítása érdekében sziveskedjenek címöket velem tudatni. *Kovács Theodor*, a budapesti magyar gyorsírás tudomány-társulat rendes tagja. — Via Operai 22.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4½% netto kamatot

terít meg feleinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

ELSÖRANGU

NŐI DIVAT-TEREM

MAISON ROSA

VIA GOVERNO 9.

Dr. VIO-féle ház, az Adria kávéház felett.

Kitünő felsőruhavarrónó

Budapestről ajánlja magát házhoz és házon kívül. Készít kosztümöket, angol és francia ruhákat mérsékelt árban. Czim: Via del Molino 3. III. em. 6.

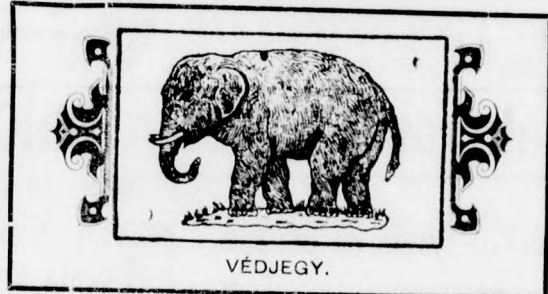
Fiumei első magyar rizshántoló- és rizskeményítőgyár részv. - társaság

FIUME.

Különlegesség

FÉNYKEMÉNYÍTŐ

táblácskákban.

A vegyi tisztaságért a gyár kezekedik.

KALOGÉN

BRÁZAY, SÓSBORSZESZ
FOGKRÉMA LEGJOBB ★

Elsőrangú divatszabászat

Himmel Ferdinánd Fiume

Via Adria I. sz. Zmaics-ház.

KÉSZIT:

Angol-, francia-, sport- és amazonruhákat.

Mérsékelt árak. ● Kifogástalan szabás.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerzappanok, az összes ásványvizek, toalett-cikkek és szépitőszerek, stb. stb.

VELENCE HOTEL MODERNE MANIN

TULAJDONOS ZACCHEO A. és TÁRSA.

A Märkustér közvetlen közelében minden kényelemmel berendezett szobákkal, lifttel, fürdővel és remek étteremmel.

A Kőbányai Polgári Serfözde kiváló minőségű söreinek kimérése.

A Velenczét látogató magyar közönség kedvenc találkozó helye.

Déli és esti hangversenyek.

VELENCE CAVALLETTO

SZÁLLODA és ÉTTERMEK
a Märkustér közvetlen közelében

teljesen ujjáalakítva.

Szobák 2^{1/2} lirától, teljes penzió 9 lirától feljebb.

Kitünő konyha, tiszta italok.

Vársaskoosi és megbízott az állomásnál.

VILLANYVILÁGÍTÁS!

GÖZFÜTÉS! — FÜRDŐK!

Tulajdonosok:

Serantoni és Fratelli Scattola.

„OLIMPO“ CINEMATOGRAF

Via Germania 11. szám. Braida.
Naponta előadások d. u. 4 órától kezdve.

Vasár- és ünnepnapokon d. e. 10 órától 1-ig és d. u. 4-től 10-ig.

Rendkívül érdekes képek

Kiváló Ujdonságok.

Kétszer hetenként váltakozó műsor.

BELEPTI DIJ: I. hely 40 fill.
II. hely 20 fill.

Katonák és tíz éven aluli gyermekek a felét fizetik.

Pension Jeanette

LOVRANA.

Elsőrangú ház a moló közvetlen közelében, nagy árnyas kerttel, mely a tengerpartig terjed.

Balkonos szobák tengeri kilátással.

Saját tengeri fürdő. Mérsékelt árak. Kitünő konyha.

Magyar tulajdonos: Ódor Kálmán.

BRISTOL PENSIÓ

és

RIVIERA PENSIÓ

LOVRANA.

Gyönyörű fekvésű épületek, szép kertekkel. Szobák tengeri kilátással. Pontos kiszolgálás. Mérsékelt árak. — Minden szükséges kényelem. —

PROSPEKTUS.

Lovranában a „QUARNERO“ szállodát és PENSIÓT

(Abbazia közvetlen közelében)

LATOGATJA MINDEN MAGYAR EMBER.

Tulajdonos: ZIPERA RUDOLF, az abbaziai Jeanette szálló volt szakácsa. Kitüntette a nagy korona-renddel a svéd király által.

Kitünő konyha. Elegánsan berendezett balkonos szobák gyönyörű tengeri kilátással. Remek terras.

Mérsékelt árak. Fürdők a házban.

Családok részére nagy engedmény.

LOVRANA

(Abbazia mellett)

KÖNIGSVILLA

elsőrangú szálloda, kávéház és étterem.

Elegáns szobák, gyönyörű tengeri kilátással.

Kitünő konyha.

Magyarok kedvenc lakhelye.

Tulajdonos: HERMANN TERÉZ.

Tivoli Szálloda és Pensio

lőci-ben, Abbáziától 10 percznyire

Gyönyörű, kiránduló hely uszonákra. Naponta friss halak magyar gulyás és sült íba.

Ugyanott szobák is kaphatók gyönyörű tengeri kilátással.

Jutányos árak.

Tulajdonos: BARTH G. E.

Csak rövid időre!

Keleti, török és perzsa szőnyegek

raktára.

FIUME, Via Municipio 1. sz.

Figli di Haggi Giorgio Aidinyan
szőnyegcég.

Központi raktár: TRIESZT, Via
Cassa di Risparmio 6. sz.

A GISONDO cég

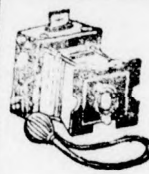
fűszer és gyümölcskereskedése
új üzletet nyitott
Corsia Deák 34. sz. alatt.

Nagy választék valódi nápolyi tészta-
neműekben, kitünő szicíliai és pár-
mai sajtokban s legfinomabb bari-i
és egyéb táblaolajokban. Olasz és
külföldi rizs, legfinomabb minőségű
kávét, mindennemű főzelék, parad-
icsom- és gyümölcs-konzerv, friss és
száritott gyümölcs stb. stb. nagy
raktára.

== Rendkívüli jutányos árak. ==

Naponta frissen érkező áru.

Számos látogatást kér
a GISONDO cég.

FRUWIRTH & COMP.

Fényképezési cikkek áruhaza

WIEN, VI., Gumpendorferstrasse 9-11.

A legmodernebb fényképezési cikkek dús választéka minden árban. — Alkalmi vételek. Nagyító intézet.

Magyarok itt találkozunk!

Kovacs I. magyar vendéglője

ABBAZIA

a Bellevue és Auge Gottes között.

Hideg és meleg étkek.

— FRISSEN CSAPOLT SÖR. —

MÉRSÉKELT ÁRAK!

A magyarok legkedveltebb pensiója
és étterme a

SLATINA

étterem és pensio

ABBAZIABAN

szemben a Slatina fürdővel.

Gyönyörű árnyas kert. — Kitünő konyha. —
Tiszta italok. — Mérsékelt árak.

A FIUMEI Néptakarékpénztár

(Pučka Štedionica)

FIUME, Riva Szápary 1. — Alapított 1873.

Takarékbetétek elfogadása és visszafizetése előzetes felmondás nélkül; különleges esetekben az alapszabályok 39 §-ának alkalmazásával.

Folyószámla letétek és hitelnuyjtások. Előlegek értékpapírokra, árukra s más értékekre.

Váltószámitolás 3, esetleg két jó aláírásra 3 hónapig terjedő időre.

Jelzálogkölesönök ingatlanokra az érték feléig.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Szápadlás nélküli szabadalmazott FOGSOROKAT FRISCH LEO

az Adamich-tér sarkán Via Lido 2. II. em. (F.inaldi-ház)

naponta d. e. 8-12 és d. u. 2-6

Minden műtétet fájdalom nélkül és zemelyesé végez el.

Foghuzás, arany-ezüst és porcellánplombirozás.

Aranykoronák; szápadlás nélküli arany fogsorok n

porcellán és arany fogsorok (legujabb). Kautuk- és

smaltol-fogsorok.

Katonatisztek, állami és vasuti tisztviselők jelen-
tékeny mérséklésben részesülnek.

Csizmás Demeter

fiumei első magyar fodrász

VIA ADAMICH 2., az Európa szállodával szemben.

készít mindennemű hajmunkát jutányos áron, úgy mint parókát, hajfonatot és mindenféle hajdíszot.

Bel- és külföldi illatszerek, a legjobb hajhullás és korpaképződés elleni szerek kaphatók.